

เรื่อง คำแสด

รายละเอียด

คำแสด หรือ คำไทย (Annatto Tree) เป็นพืชสมุนไพรจำพวกต้น ที่มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นต่างๆ เช่น ภาคเหนือเรียก มะกายหุ้ม, คำเงาะ, หรือคำไทย ส่วนภาคใต้เรียก ดอกชาด, ส้มขี้ หรือคำแฝด จังหวัดเลยเรียก หมักขี้ติ จังหวัดหนองคายเรียก ชาดี และเขมรเรียก จำปู้ เป็นต้น เป็นพืชสมุนไพรที่มีถิ่นกำเนิดจาก อเมริกาเขตร้อน ได้นำเข้ามาปลูกในประเทศไทยมานานจนปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นไม้ไทยไปแล้วก็ได้

ลักษณะทั่วไปของคำแสด

สำหรับต้นคำแสดหรือคำไทยนั้นจัดเป็นไม้ต้น พุ่มขนาดเล็ก มีลำต้นสูงประมาณ 3-8 เมตร บริเวณยอดเป็นพุ่มกลม หนาทึบ แตกกิ่งก้านสาขามากมาย เป็นใบเดี่ยว ออกแบบเรียงเวียนรอบๆ ต้น รูปทรงไข่ ตรงโคนมน ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ บาง เกือบ และนุ่ม สีเขียวเหลือบแดง ออกเป็นช่อตรงบริเวณปลายกิ่ง ช่อหนึ่งจะมีดอกอยู่ประมาณ 5-10 ดอก ส่วนกลีบดอกเป็นรูปไข่ สีชมพูอ่อน กลีบดอกมีทั้งหมด 5 กลีบ ส่วนผลเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมปลายแหลม มีขนสีแดงคล้ายผลเงาะ เมื่อผลแก่จะแตกออก 2 ซีก ภายในมีเมล็ดเล็กๆ สีน้ำตาลอมแดงจำนวนมากหลายเมล็ด

ประโยชน์และสรรพคุณของคำแสด

ดอก – ช่วยในการบำรุงโลหิตและน้ำเหลืองให้เป็นปกติ ช่วยบำรุงหัวใจ บำรุงโลหิตระดู หรือขับระดู รวมทั้งแก้อาการแสบร้อนหรือคันตามบริเวณผิวหนัง ตลอดจนแก้พิษ บำรุงประสาท แก้บิด แก้อาการไตพิการ และแก้โรคโลหิตจาง ให้รสหวานสุขุม

เมล็ด – ช่วยแก้ลม หรือโรคผิวหนังต่างๆ รวมทั้งช่วยขับระดู สมานแผล ถ่ายเสมหะ หรือจะนำมาตำพอกแก้อาการปวดบวม หรือพอกบริเวณหัวหน่าว แก้ปวดมดลูกหลังคลอดบุตร และสามารถนำมาแช่น้ำให้ตกตะกอนจะได้ผงสีส้มชื่อ Bixin ใช้สำหรับผสมอาหารและย้อมผ้า ให้รสร้อนหอม

รก – (เนื้อหุ้มเมล็ด) ช่วยให้ระบายท้อง ให้รสหวานร้อนน้ำมันจากเมล็ด ใช้ทาแก้โรคอัมพฤกษ์หรืออัมพาตหรือแก้ขัดตามข้อ ให้รสร้อน

ต้นคำแสดนี้เป็นพืชสมุนไพรที่สามารถปลูกได้ในทุกภาคของประเทศไทยเลยทีเดียว นอกจากจะนำมาใช้ย้อมสีผ้าและเป็นสีผสมอาหารแล้ว ยังสามารถนำมาใช้เป็นน้ำยาขัดพื้น ขัดรองเท้า หรือเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอางบางชนิดได้อีกด้วย และสีจากดอกคำแสดเป็นสีธรรมชาติเฉพาะตัวจึงปลอดภัยไม่มีสารพิษเหมือนสีที่สังเคราะห์จากสารเคมี

คำสำคัญ : คำแสด

ที่มา : เกียรติความรู้.net/คำแสด/

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-29

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1480&code_db=610010&code_type=01